TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

2026-11-11 Nr. NV-3016

<table>
<tr><td colspan="2" rowspan="2">ĮSTATYMŲ PROJEKTAI
Nr.: TAP-26-409(5), 26-410(5)
TAIS-25-19729(7), 25-19730(7)</td><td colspan="3">DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS AUGALŲ APSAUGOS ĮSTATYMO (toliau – AAĮ) NR. I-1069 PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO (toliau – ANK) 342[1], 342[4], 589 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR KODEKSO PAPILDYMO 342[10] STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTŲ</td></tr>
<tr><td>Rengėjas</td><td>Svarstyta</td><td>Siūloma</td></tr>
<tr><td>Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją</td><td>Pasirenkama
☒ Taip
☐ Ne</td><td rowspan="2">Žemės ūkio ministerija</td><td rowspan="2">Pasirenkama
☒ TAP
☐ Nesvarstyta
2026-05-12
2026-08-18
2026-11-03</td><td rowspan="2">Pasirenkama
☐ Svarstyti TAP
☐ Svarstyti LRV pasitarime
☒Svarstyti LRV posėdyje
☐ Grąžinti tobulinti</td></tr>
<tr><td>Įgyvendina Vyriausybės programą</td><td>Pasirenkama
☒ Taip
☐ Ne</td></tr>
</table>

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Įstatymų projektai grindžiami siekiu tobulinti galiojantį teisinį reguliavimą, numatant **įstatymiškai įtvirtinti licencijavimo pagrindus augalų apsaugos produktų (AAP) srityje**, **nustatyti apsaugos priemones kovai su nelegalių AAP platintojais,** taip pat patikslinti Reglamento (ES) 2017/625, Reglamento (EB) Nr. 1107/2009, Reglamento (ES) Nr. 1141/2010, Direktyvos 2009/128/EB nuostatų perkėlimą. Tikslas – apsaugoti Lietuvos teritoriją nuo LR neregistruotų, falsifikuotų, netapačių LR registruotiems AAP ir (ar) neidentifikuotų AAP.

Teisinis reguliavimas įvardijamas kaip nepakankamas, neefektyvus, neužtikrinantis tinkamos pažeidimų prevencijos AAP srityje:

- šiuo metu licencijavimo pagrindai (leidimų išdavimo, keitimo, tikslinimo ir jų galiojimo panaikinimo pagrindai bei reikalavimai šių leidimų turėtojams) reglamentuojami žemės ūkio ministro ir *Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos* (toliau – Tarnyba) direktoriaus įsakymais, o tai neatitinka Konstitucinio Teismo doktrinos ir Paslaugų įstatymo nuostatų, todėl ūkinės veiklos vykdymo sąlygas ir ribojimus tikslinga nustatyti įstatymu;
- Tarnyba nustato neaiškios, nežinomos kilmės, nepaženklintus AAP, kurie nėra falsifikuoti AAP, o traktuojami kaip *neidentifikuoti* AAP. Kadangi įstatyme nėra reglamentuota tokių produktų sąvoka ir draudžiami veiksmai su jais, tokiais atvejais Tarnyba neturi įgaliojimų taikyti rinkos ribojimo priemonių;
- Tarnyba susiduria su atvejais, kai fiziniai ar juridiniai asmenys atsisako saugoti LR neregistruotus, falsifikuotus ir (ar) netapačius LR registruotiems produktams AAP, taip pat savo lėšomis juos pašalinti iš rinkos ir perduoti atliekų tvarkytojams, turintiems teisę tvarkyti tokias atliekas, todėl negali atsekti, kur tokie AAP panaudoti. Tarnyba asmenims, vadovaudamasi AAĮ ir ANK 342[5] straipsniu, turi teisę skirti administracines nuobaudas, tačiau šiuo atveju negalima apsaugoti LR teritorijos nuo tokių AAP, kad jais nebūtų purškiami augalai, o jų liekanos nepatektų į augalinės kilmės maistą. Tai kelia grėsmę visuomenės, gyvūnų sveikatai, aplinkai, o Tarnybai nepakanka įgaliojimų taikyti rinkos ribojimo priemones;
- suintensyvėjus AAP prekybai (ypač internetinei) ir siekiant suvaldyti LR neregistruotų, falsifikuotų ir (ar) netapačių LR registruotiems produktams AAP pateikimo į rinką ar reklamavimo riziką, tikslinga reglamentuoti *kontrolinį* AAP pirkimą. Įgaliojimų Tarnybai atlikti tokius pirkimus suteikimas leistų efektyviau vykdyti priskirtas funkcijas užtikrinant, kad saugomi, tiekiami rinkai ir naudojami būtų tik LR registruoti ar tapatūs LR registruotiems AAP, kartu lengviau nustatyti AAP tiekimo rinkai pažeidimus;
- Tarnyba neturi poveikio priemonių, jei nustato atvejus, kad fiziniai ir juridiniai asmenys nesilaiko Tarnybos privalomojo nurodymo uždrausti įvežti, vežti, saugoti, tiekti rinkai, naudoti AAP.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

- Nauja redakcija dėstomu **Augalų apsaugos įstatymo pakeitimo projektu**:
  - reglamentuojami licencijavimo pagrindai (Leidimo atlikti AAP mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą išdavimo, keitimo ir jo galiojimo panaikinimo reikalavimai, Leidimo tiekti AAP rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120 dienų laikotarpį išdavimo, keitimo ir jo galiojimo panaikinimo reikalavimai, Lygiagrečios prekybos leidimo išdavimo, jo keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo reikalavimai, AAP lygiagretaus naudojimo leidimų išdavimo, keitimo ir jų galiojimo panaikinimo pagrindai, taip pat reikalavimai šių leidimų turėtojams), taip siekiant AAĮ nuostatas suderinti su Paslaugų įstatyme nustatytu teisiniu reguliavimu;

- atsisakoma AAP įvežimo iš ne Europos Sąjungos (ES) valstybių narių ir ne Europos ekonominės erdvės (EEE) valstybių *vienkartinio leidimo*, kaip perteklinio, mažinant administracinę naštą subjektams;
- reglamentuojami Tarnybos veiksmai, esant įtarimui, kai AAP yra *falsifikuoti*, netapatūs LR registruotiems AAP, ar kad produktai yra galimai *neidentifikuoti* AAP (t. y., Tarnybai suteikiami įgaliojimai *paimti saugoti* AAP, paimti AAP ėminį ir pateikti jį ištirti akredituotoje laboratorijoje);
- reglamentuojami konfiskavimo pagrindai, nustačius, kad AAP yra LR neregistruoti, falsifikuoti, netapatūs LR registruotiems AAP, ar kad produktai yra galimai *neidentifikuoti* AAP ir Tarnybos pareiga tokius augalų apsaugos produktus perduoti atliekų tvarkytojams, turintiems teisę tvarkyti tokias atliekas
- reglamentuojami lėšų išieškojimo teisės atsiradimo Tarnybai pagrindai, jei augalų apsaugos produktų turėtojas neapmoka išlaidų, susijusių su augalų apsaugos produktų perdavimu atliekų tvarkytojams, turintiems teisę tvarkyti tokias atliekas, ir jų sutvarkymu;
- atsižvelgiant į tai, kad pagal Reglamento (EB) 1107/2009 52 straipsnio nuostatas leidžiama *perpakuoti* AAP, tapačius LR registruotiems AAP, siūloma atsisakyti neproporcingų ribojimų [t. y., šiuo metu galiojančio, žemės ūkio ministro įsakymu nustatyto draudimo perpakuoti AAP, tapačius LR registruotiems AAP] ir nustatyti tokių AAP *perpakavimo reikalavimus*;
- išplečiami Tarnybos įgaliojimai, atliekant asmenų veiklos, susijusios su AAP tiekimu rinkai, priežiūrą – tuo tikslu reglamentuojamas *kontrolinis* pirkimas, taip pat apibrėžiama Tarnybos kompetencija, susijusi su teise atlikti *kontrolinį* pirkimą, nepranešant apie tai subjektams iš anksto;
- tikslinama *falsifikuoto* AAP sąvoka (galiojanti sąvoka įvardijama kaip per siaura, neišsami) kartu išplečiant kriterijus, kuriais remiantis AAP pripažįstamas *falsifikatu*; naujai reglamentuojamas *neidentifikuotas* AAP (tokia sąvoka šiuo metu teisės aktuose nėra apibrėžta);
- numatoma, kad ŽŪM praėjus 3 metams nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos atlieka galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimą (turės būti atliktas per 12 mėn. nuo *ex post* vertinimo laikotarpio pabaigos), planuodama įvertinti teigiamas ir neigiamas nustatyto teisinio reguliavimo, susijusio su AAP, tapačių LR registruotiems AAP, kuriems išduotas lygiagrečios prekybos leidimas, perpakavimu, pasekmes bei AAĮ ir kitų su jo įgyvendinimu susijusių įstatymų tobulinimo poreikį.

- **ANK projektu**:
  - nustatoma nauja administracinio poveikio priemonė – Tarnybai suteikiami įgaliojimai skirti administracines baudas, jei nustato atvejus, kad fiziniai asmenys, juridinių asmenų vadovai ar kiti atsakingi asmenys nesilaiko reikalavimo išskalauti tuščias AAP pakuotes (Pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatyme yra įtvirtinta ši pareiga AAP naudojantiems asmenims, kurie savo veikloje turėtų vadovautis žemės ūkio ministro nustatyta tvarka). Nustatoma, kad šio reikalavimo nesilaikymas užtraukia baudą asmenims nuo 50 iki 100 eurų ir juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo 70 iki 120 eurų;
  - įtvirtinama atsakomybė asmenims už *neidentifikuotų* AAP vežimą, saugojimą, naudojimą, reklamavimą, įvežimą į LR iš ES valstybių narių ir EEE valstybių ar iš ne ES valstybių narių ir ne EEE valstybių, tiekimą rinkai (administracinių baudų, kurias galėtų skirti Tarnyba, dydžiai nesikeičia);
  - tikslinami terminai, vietoj šiuo metu įtvirtinto leidimo prekiauti AAP, tapačiais LR registruotiems AAP, ar leidimo naudoti asmeninėms reikmėms AAP, tapačius LR registruotiems AAP, vartojama sąvoka *lygiagrečios prekybos leidimas ar augalų apsaugos produktų lygiagretaus naudojimo leidimas*.

Priėmus įstatymų projektus bus užtikrintas suderinamumas su Paslaugų įstatymo nuostatomis, susijusioms su licencijavimu, pašalintos teisinio reguliavimo spragos. Tikimasi, kad tai turės teigiamą poveikį sąžiningo verslo sąlygoms ir jo plėtrai, nes bus išplėsta Tarnybos kompetencija panaikinti leidimą platinti AAP ir atlikti *kontrolinius* pirkimus – šios prielaidos skatins sąžiningos AAP rinkos augimą. Taip pat bus sudarytos sąlygos sustiprinti Lietuvos rinkos apsaugą nuo LR neregistruotų, falsifikuotų AAP, netapačių LR registruotiems produktams AAP ir (arba) neidentifikuotų AAP. Numatoma įstatymų įsigaliojimo data – **2027 m. gegužės 1 d.**

PAPILDOMŲ LĖŠŲ POREIKIS ☒Taip ☐Ne

Numatoma, kad priėmus įstatymus ir išplėtus Tarnybos įgaliojimus, Tarnybai kasmet reikėtų papildomai skirti **apie 100 tūkst. eurų** finansavimą naujoms funkcijoms atlikti (pateiktas detalus lėšų poreikio pagrindimas): *paimti saugoti AAP*, paimti AAP ėminį ir pateikti jį ištirti akredituotoje laboratorijoje įstatymo projekte nustatytais pagrindais, perduoti Lietuvoje neregistruotus AAP, falsifikuotus augalų apsaugos produktus, netapačius LR registruotiems produktams AAP, *neidentifikuotus* AAP atliekų tvarkytojams, turintiems teisę tvarkyti tokias atliekas, jei AAP turėtojas per įstatymo projekte nustatytą terminą jų neperduoda atliekų tvarkytojui, turinčiam teisę tvarkyti tokias atliekas, taip pat atlikti *kontrolinius* AAP pirkimus. 2026-11-03 tarpinstituciniame pasitarime Finansų ministerija atkreipė dėmesį, jog lėšos Įstatymų projektų nuostatoms įgyvendinti 2027–2029 m. valstybės

biudžete nėra numatytos. Atsižvelgiant į tai numatoma, kad šių naujų funkcijų vykdymas bus užtikrinamas iš ŽŪM patvirtintų bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų.

ADMINISTRACINĖ NAŠTA (PRISITAIKYMO IŠLAIDOS) ☐Taip ☒Ne	**GYVENTOJAMS**	☐Taip ☒Ne
	ŪKIO SUBJEKTAMS	☐Taip ☒Ne
	VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ INSTITUCIJOMS IR ĮSTAIGOMS	☐Taip ☒Ne

Numatoma, kad priėmus AAĮ projektą bus sumažinta administracinė našta ūkio subjektams atsisakius Vienkartinių leidimų įvežti į Lietuvos Respubliką AAP iš ne ES valstybių narių ir ne EEE valstybių, supaprastinus leidimų tiekti AAP rinkai ir juos naudoti ne ilgesnį kaip 120 dienų laikotarpį išdavimo procedūras. Kadangi Tarnybai nustatoma nauja funkcija *paimti saugoti* nelegalius AAP, o Muitinei – pareiga įvežimo metu nustačius nelegalius AAP, juos *konfiskuoti,* tai reikštų nereikšmingą (neskaičiuojamą) naštos padidėjimą šioms institucijoms.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS IR PROJEKTO DERINIMAS

☒TM ☒FM ☒AM ☒EIM ☐EM ☐KAM ☐KM ☐SADM ☒SAM ☒SM ☒ŠMSM ☐URM ☒VRM ☐ŽŪM ☐LSA ☒Verslo asociacijos ☐Profesinės asociacijos ☐Nevyriausybinės organizacijos ☐Kita (Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, Muitinės departamentas, Žemės ūkio agentūra, Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras, Žemės ūkio rūmai, Žemės ūkio bendrovių asociacija, Vytauto Didžiojo universitetas, Žemės ūkio taryba, Lietuvos ūkininkų sąjunga)

Įstatymų projektai buvo kelis kartus derinami su suinteresuotomis institucijomis, socialiniais partneriais, mokslo įstaigomis. Atsižvelgta į TM, FM, Konkurencijos tarybos, SAM, Žemės ūkio bendrovių asociacijos pateiktas pastabas. Dėl ŠMSM, EIM, Tarnybos teiktų pastabų suderinta darbo tvarka. Neatsižvelgta asociacijos „Croplife Lietuva“ pastaba dėl nustatomo tapačių AAP perpakavimo ir tiekimo rinkai lygiagrečios prekybos pagrindu buvo aptarta 2026-05-12 tarpinstituciniame pasitarime, ŽŪM pristatė neatsižvelgimo argumentus.

Atsižvelgiant į tarpinstitucinio pasitarimo sprendimus, buvo pakartotinai pateikti įstatymų projektai su lydimaisiais dokumentais, kurie patikslinti (derinti darbo tvarka) pagal LRVK Teisės grupės pastabas, taip pat papildyti įvertinus ŠMSM redakcinio pobūdžio pastabas dėl vartojamų sąvokų ir FM pastabą dėl finansavimo, reikalingo įstatymų projektų nuostatoms įgyvendinti, bei LRV kanclerio pastabą dėl papildomų priemonių verslo konkurencingumui.

LRVK Teisės grupė 2026-08-10 išvadoje Nr. NV-2094 buvo nurodžiusi, kad pastabų ir pasiūlymų neturi.

Atsižvelgiant į 2026-08-18 tarpinstituciniame pasitarime išsakytas pastabas ir sprendimus, 2026-08-21 organizuotas papildomas pasitarimas (dalyvavo LRVK, EIM, TM, Lietuvos pramonininkų konfederacijos ir asociacijos „CropLife Lietuva“ atstovai) AAP, tapačių LR registruotiems AAP, perpakavimui taikytinų papildomų reikalavimų pagrįstumui įvertinti. Šios organizacijos pasisako už draudimo tiekti rinkai perpakuotus tapačius AAP išlaikymą.

Pakartotinai pateikti patikslinti (derinti darbo tvarka su LRVK Teisės grupe ir Ekonomikos politikos grupe) įstatymų projektai su lydimaisiais dokumentais, kurie papildyti ŽŪM poziciją dėl AAP perpakavimo pagrindžiančia informacija (papildyta argumentais dėl kontrolės mechanizmo, laboratorijų ir laboratorinių tyrimų, teisinio reguliavimo poveikio ex-post vertinimo atlikimo ir įpareigojimu Tarnybai patvirtinti rizikos vertinimo kriterijus).

2026-11-03 tarpinstituciniame pasitarime pristatyti atlikti patikslinimai, sietini su verslo asocijuotų struktūrų teiktomis pastabomis ir siūlomu AAP, tapačių LR registruotiems AAP, perpakavimo teisiniu reguliavimu, įvertintos socialinių partnerių išreikštos pastabos ir atsakyta į jas. Vadovaujantis priimtais sprendimais, pakartotinai pateikti įstatymų projektai su lydimaisiais dokumentais, kurie patikslinti pagal LRVK Teisės grupės redakcinio pobūdžio pastabą dėl teisinio reguliavimo poveikio ex-post vertinimo atlikimo terminų ir atsižvelgiant į LRV kanclerio pastabą dėl įstatymo projektu numatomų reikalavimų laikymosi priežiūros atlikimo (institucijos ir jos pajėgumų).

PASIŪLYMAI IR KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Vadovaujantis tarpinstitucinio pasitarimo sprendimu, siūlome įstatymų projektus svarstyti Vyriausybės posėdyje. Įstatymų projektai įtraukti į Seimo V (rudens) sesijos darbų programą (numatytas svarstymo mėnuo – spalis).

PAŽYMĄ PARENGĖ	Vaidas Talačka
	Ekonomikos politikos grupė , vyresnysis patarėjas